

4.

Fellingsbrodräkten.

Ur Nordiska museets arkiv.

Af fellingsbrodräkten är det endast rocken, som uteslutande är karakteristisk för Fellingsbro härad, eller egentligare för Fellingsbro socken, där han allmännast varit begagnad.

Till helgdagsdräkten hörde i främsta rummet en rock med en hög röd ståndkrage, kantad med svart sammet. Ärmarna hade röda uppslag, och långs ena häktraden satt på bröstet en röd list, hvilken liksom ärmarna var kantad med svarta sammetsband. Rocken var baktill hel och utan knappar, samt mycket kort i lifvet. Västen var af olika färg, vanligast blå eller randig. Byxorna voro merendels af skinn och prydda med broderier, samt liknade för öfrigt de underkläder, som nyttjades i andra delar af Örebro län. Strumporna voro blåa eller gråa till färgen samt randigt stickade. Fotklädnaden utgjordes af skor med spännen.

I hvardagsdräkten fans ej något särskildt utmärkande, med undantag af en röd sockertoppformig yllemössa, som nyttjades vintertiden, och som allmänt begagnades intill början af 1840-talet.

En sägen berättar, att nämnda rock, som allmänt bars af fellingsbrobönderne, och som äfven, ehuru mera sällsynt, förekom i Näsby och Götlunda socknar, skall räkna sina anor ända från Engelbrekts

tid, då fellingsbromännen fingo tillåtelse att bära honom såsom en utmärkelse för af dem visad tapperhet under den pågående fäjden mot Erik af Pommern och hans fogdar. Att fellingsbrodräkten under vissa tider varit nära att bortläggas, synes troligt däraf, att Karl XI och Karl XII läto utfärda kungörelser, hvilka påbödo hennes bibehållande vid äfventyr af vite¹. Såsom bevis på, att nämde konungar strängt höllo på fellingsbrodräktens bibehållande, må nämnas, att kungörelsen därom skulle årligen midsommardagen uppläsas, på det att — som det heter — okunnighet härom icke måtte förebäras. Ännu på 1830-talet brukades hon tämligen allmänt. Man såg då om söndagarna i kyrkan åtminstone nästan alla äldre bönder iklädde den samma; men på 1840-talet började hon blifva sällsyntare, och antagas kan, att hon vid nämnda tid upphörde såsom folkdräkt.

Dock kunde man till och med i början af 1880-talet, ehuru endast undantagsvis, få se den rödlistade rocken. Särskildt vid begrafningar förekom han något talrikare, ty likbärande öfverenskommo ibland att ikläda sig denna dräkt, hvarigenom minnet af en förgången tids bruk ännu till någon del upplifvades.

Nordiska museet eger en fullständig mansdräkt från Fellingsbro. Större delen af den samma har tillhört rusthållaren Lars Jansson i Ängeby, f. 1798.

¹ J. C. SCHULTZ: *Fellingsbro förr och nu*. En statistisk-historisk beskrifning. Stockholm 1851.

HENRIK ATTERLING.

